

ЕЛИН ПЕЛИН

ЛИТЕРАТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ

chitanka.info

Литературата и изкуствата — това е, което характеризира и говори за духовната култура на един народ и сочи степента на неговото развитие, силата на неговия гений. Литературата и изкуствата изясняват физиономията на епохата, защото в тях най-силно се отразява духовното състояние на един народ и на цялото човечество изобщо. Нравите, обичаите, борбите, предразсъдъците, идеите и погледът към неизвестното бъдеще — всичко това добива вечност под печата на творческия гений, който съзерцава дълбините на живота.

Макар че литературата е станала много демократическа и разпространението на книгата много лесно, на литературата, говоря за изящната литература, се гледа като на лукс, като на нещо излишно, без което би могло. И понеже изучаването ѝ не е свързано с материална полза и няма практическо приложение, тя още държи положение на нещо, което служи само за разкош.

Помирена с това гледище, публиката купува книги и романи и ги чете само за пикантни емоции, за сензационно възбуждане и за прекарване на времето. Съзнанието за сериозно и по-систематично изучаване на литературата не е развито и да го кажем другояче, не е разпространено.

По тая причина сред нашата публика не са могли да се разпространят по-избрани книги, особено преводни, а издателствата, в последно време особено, се стараят да дават колкото се може книги по-съблазнителни по заглавие и съдържание, с по-пикантни илюстрации, по-сензационни и забавни. А съчиненията на великите писатели, факленосците на човешките възвишени стремежи и идеи, дълбоките мислители са забравени и в каталогите на нашите издателства ще срещнете имената им рядко, и то пред по-незначителни и случайни техни работи.

В училищата и даже в университета изучаването на литературата, агитацията за изучаването ѝ, е оставено на последен план и се води формално, колкото да се изпълнят програмните наредждания. Не се прави нищо за събуждане на по-голям интерес към високата литература, да се вдъхне любов към изучаването ѝ и да се внуши на младежта мисълта, че покрай другите науки, потребни за практичесния живот, изящната литература е също така полезна за вътрешния живот на човека.

От няколко години сред нашето общество се забелязва особена ревност към музиката и музикалното възпитание. Мечтата на всяко семейство от всички почти съсловия е щото техните деца, особено момичетата, да научат да свирят на нещо, да обикнат музиката и да добият повече знания по нея.

Младите хора, които лесно се поддават на внушения и подражания, се увличат лесно. Днес всички момичета с малка или голяма дарба бързат да учат музика. Музикалното училище, многобройните концерти, гастроли, опери и оперетки разпалят и усилват това увлечение и по този начин в продължение само на няколко години нашата публика, макар и не широката, може да се похвали с една музикална култура, която й прави чест.

Трябвало би да се вдъхне на младите хора същата ревност и любов за изучаване на изящната литература, защото тя, освен че възвиши душата като музиката, но буди ума към възвишени мисли, към по-високи идеини и морални устреми, към по-широко и по-дълбоко съзерцание на живота и неговата тайнствена красота, крепи и поддържа вярата на човека към това, което наричаме идеал.

Литературата е сбор от най-хубавите човешки мисли, е казал Емерсон. Литературата е сбор от класически съчинения в истинската смисъл на думата. А Сен Бьев определя класика или истинския писател така: „Класикът е автор, който е обогатил човешкия ум, който е притурил нещо към неговите съкровища, който му е дал възможност да направи една стъпка по-напред. Той е писател, който е открил някоя съществена и морална истина или е проникнал в някое ново вечно чувство в човешкото сърце, дето ни се струва, че всичко е изучено и издирено. Той облича своята мисъл или откровение във форма каквато и да е, но велика, обширна, внушителна, разумна, солидна и хубава сама по себе си. Той говори на всички в своеобразен стил, но такъв, който се вижда на всекиго негов собствен, такъв, който е нов и античен, и всяка съвременен.“

В неразборията, която царува в областта на литературното възпитание в училищата и в обществото, трябва да се внесе яснота и преснота. Нашите книгоиздателства трябва да направят всичко възможно, за да пуснат сред публиката на достъпна цена произведенията на великите писатели и ония книги, които се знаят като вечни, трябва да намерят по-широко разпространение, като им се

дадат най-изискани преводи. В училищата трябва да се почне една поширова агитация за изучаване на литературата и изучаването на той предмет да стои на едно от първите места.

Нека към ревността за изучаване на музиката, например у момичетата, се притури и ревността за изучаване на литературата. Майки, които обичат и познават литературата, не могат да не внушат това и на децата си. Там, дето жената има литературни познания и литературните въпроси я занимават по-живо, мъжът не може да остане по-долу.

За закрепване и за развитие на нашата родна литература не се иска никаква друга пропаганда освен тая за изучаване на всемирната класическа литература и за любов и интерес към литературните въпроси.

[Излиза във в. „Развигор“, г. 1, бр. 25, 25 юни 1921, с. 1.]

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.